

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11Csp/153/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117216549
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8117216549.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v spore žalobcu: M. Š., C.. XX.X.XXXX, S. M., T. C. X, zastúpený: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom vo Svidníku, Sovietskych hrdinov 163/66, p r o t i žalovanému: TELERVIS PLUS, a.s., so sídlom Staré Grunty 7, Bratislava, IČO: 35717769, zastúpený: JUDr. Alan Strelák, advokát so sídlom Bratislava, Na Vršku 12, o primerané finančné zadostučinenie a prísl. takto

r o z h o d o l :

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 50 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a .

Žalovaný n e m á nárok na náhradu trov konania a žalobcovi súd nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca žalobou zo dňa 22.6.2017 sa domáhal primeraného finančného zadostučinenia vo výške 500 Eur podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Uviedol, že v konaní vedenom na tomto súde pod sp. zn. 29C/95/2016 bolo vyhovené jeho žalobe voči žalovanému o povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy. Preto ako spotrebiteľ si uplatňuje satisfakciu za porušenie jeho spotrebiteľských práv. Poukázal pritom aj na sankčnú a odradzujúcu funkciu tohto nároku.

2. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. Uviedol, že v pôvodnom konaní súd vyhlásil rozsudok pre zmeškanie, preto z takého rozsudku nie je možné odvodzovať uplatnený nárok. Pre strany je záväzný len výrok (§ 221 ods. 1 CSP) a nie jeho odôvodnenie. Navyše žalobcovi žiadna ujma nevznikla, žalobca doposiaľ uhradil na zmluvu o úvere len 11,50 Eur a poslednú sumu 1 Eur zaplatil ešte 31.3.2015. Z pohľadu hmotného práva bol práve žalobca porušovateľom práva. V zmysle zásady „z neprávania nemôže vzniknúť právo“, keďže žalobca nezaplatil svoj dlh, nemôže sa domáhať primeraného finančného zadostučinenia, ktorého účelom je reparať ujmu spotrebiteľa, ktorá musí byť dôvodne preukázaná, musí vzniknúť v príčinnej súvislosti s konaním žalovaného a musí byť takého rozsahu a charakteru, že je na mieste uložiť zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. V žalobe pritom ani nie je špecifikované, aká ujma vznikla žalobcovi a teda akú ujmu požaduje kompenzovať. Poukázal na právny záver z rozsudku Krajského súdu Trnava 23Co/824/2015 zo dňa 31.1.2017, ktorý odcitoval.

3. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu, písomným vyjadrením žalovaného, spisom tohto súdu 29C/95/2016, 9Csp/171/2018, rozsudkom tohto súdu č.k. 20Csp/161/2016-50, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

4. Žalobca odôvodnil požadované primerané finančné zadostučinenie súdnym konaním 29C/95/2016. V ňom žalobca žiadal, aby žalovaný bol zaviazaný zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy z XX.X.XXXX k zmluve o spotrebiteľskom úvere č. I. z XX.X.XXXX uzavretej medzi stranami na výkon zrážok zo mzdy. V žalobe pritom bolo uvedené, že so žalovaným uzatvoril zmluvu o spotrebiteľskom úvere XX.X.XXXX, ktorou mu bol poskytnutý spotrebiteľský úver 700 Eur. V zmluve bol dohodnutý celkový úrok 20% z istiny (140 Eur) a servisný poplatok 18% z istiny (63 Eur), takže celkovo mal zaplatiť 903 Eur. V žalobe ďalej uviedol, že nebol poučený o dohode o zrážkach zo mzdy a nemal možnosť ju odmietnuť. Dohoda pritom umožňuje vymôcť plnenia z neprijateľných zmluvných podmienok, za ktorú považoval aj servisný poplatok a plnenia, na ktoré veriteľ nemá nárok. Zmluva o spotrebiteľskom úvere navyše neobsahuje povinné náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. f/, k/, čo spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru v zmysle § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 129/2010 Z.z.

5. Keďže žalovaný sa k žalobe nevyjadril, súd rozhodol rozsudkom pre zmeškanie podľa § 273 CSP, ktorý tak obsahoval len skrátenú formu odôvodnenia rozsudku, ktorý nadobudol právoplatnosť 10.2.2017.

6. V predchádzajúcom súdnom konaní žalobca spolu so žalobou podal aj návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorému súd vyhovel uznesením č.k. 29C/95/2016-23 zo dňa 6.4.2016, ktoré nadobudlo právoplatnosť 29.4.2016 a ktorým súd uložil zamestnávateľovi žalobcu zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy na základe predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy. Žalovaný pritom požiadal zamestnávateľa žalobcu o vykonávanie zrážok zo mzdy listom zo dňa 3.9.2015.

7. Súd zároveň zistil, že žalovaný podal voči žalobcovi žalobu o zaplatenie dlhu z predmetnej úverovej zmluvy, pričom Okresný súd Prešov rozhodol rozsudkom č.k. 20CSp/161/2016-50 zo dňa 12.6.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť 5.8.2017. Žalobca bol týmto rozsudkom zaviazaný zaplatiť žalovanému (v spomínanom konaní v opačnom procesnom postavení) 688,50 Eur s úrokmi z omeškania a to v mesačných splátkach po 30 Eur počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku pod následkom straty výhody splátok a žalobu v prevyšujúcej časti zamietol. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavretá medzi stranami neobsahovala údaj o ročnej úrokovej sadzbe a o termíne konečnej splatnosti úveru a preto úver je bezúročný a bez poplatkov. Z úveru 700 Eur žalobca zaplatil len 11,50 Eur, preto súd zaviazal žalobcu k zaplateniu dlhu vo výške 688,50 Eur a vo zvyšku žalobu zamietol.

8. V dôsledku súdneho sporu vedenom pod sp. zn. 20Csp/161/2016 žalobca podal voči žalovanému 12.9.2018 žalobu o primerané finančné zadostučinenie vo výške 203 Eur, pričom túto žalobu odôvodnil fikciou o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru pre chýbajúce povinné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 9 ods. 2 písm. f/ a j/ zákona č. 129/2010 Z.z. Vzhľadom na to, že žalovaný sa k tejto žalobe v stanovenej lehote nevyjadril, Okresný súd Prešov kontumačným rozsudkom č.k. 9Csp/171/2018-20 zo dňa 3.12.2018 rozhodol a žalobe vyhovel, tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 13.12.2018.

9. Žalobca vo svojej prvej výpovedi nevedel odpovedať na otázku súdu ohľadom ujmy, ktorá mu mala byť spôsobená predmetnou dohodou o zrážkach zo mzdy, ale zároveň potvrdil, že uvedená dohoda nebola realizovaná. Nepamätal si ani na dohodnuté zmluvné podmienky v príslušnej zmluve o úvere a uviedol, že po spomínanom rozsudku 20Csp/161/2016 zaplatil žalovanému len jednu splátku 30 Eur dňa 23.10.2017. V ďalšej výpovedi dňa 12.10.2018 na pojednávaní tvrdil, že úver spláca pravidelne od septembra 2017 splátkami po 30 Eur, avšak nevedel uviesť akú sumu celkovo žalovanému zaplatil. Na znovu položenú otázku súdu ohľadom vznikutej ujmy, či už majetkovej alebo nemajetkovej v súvislosti s predmetnou dohodou o zrážkach zo mzdy už uviedol, že bol zavolaný na personálne oddelenie svojho zamestnávateľa, kde bol informovaný o podanej žiadosti o realizáciu spomínanej dohody a že mu to bolo nepríjemné.

10. Súd lustráciou len živých spisov na tomto súde týkajúcich sa žalôb žalobcu zistil, že celkovo podal ako spotrebiteľ 22 žalôb, z toho 11 o primerané finančné zadostučinenie.

11. Súd v tejto veci už raz rozhodol rozsudkom č.k. 11Csp/153/2017-33 zo dňa 22.11.2017 tak, že žalobu zamietol. Zastáva totiž názor, že primerané finančné zadostučinenie sa má chápať ako nástroj na odstránenie spôsobenej nemajetkovej ujmy, čo napokon vyplýva aj z dôvodovej správy k § 3 ods. 5 vety tretej zákona č. 250/2007 Z.z. a na jeho podporu citoval aj časť odôvodnenia rozhodnutia Krajského

súdu v Trnave 23Co/824/2015 z 31.1.2017. Navyše súd považoval priznanie uplatneného nároku za rozporný so zásadou dobrých mravov podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka vzhľadom na skutočnosť, že žalobca doposiaľ nevrátil ani len istinu úveru a že žalovaný už bol postihnutý tým, že nedostane žiadnu odplatu za úver.

12. Súd druhej inštancie však s daným záverom nesúhlasil a uznesením Krajského súdu v Prešove č.k. 9Co/50/2018-71 zo dňa 26.6.2018 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vrátil na nové konanie s poukazom na § 389 ods. 1 písm. b/, c/ CSP, aj keď podľa názoru súdu prvej inštancie k takémuto postupu neboli splnené zákonné podmienky. Odvolací súd pritom vyslovil právny záver o existencii nároku s tým, že je potrebné rozhodnúť len o jeho výške a to po zohľadnení okolností, ktoré súd v zrušenom rozsudku uviedol v bode 18, teda ktoré sa týkali odôvodnenia zamietnutia žaloby. Aj keď je samozrejmé, že súd prvej inštancie rešpektuje vyslovený právny záver, pretože je to jeho povinnosťou s poukazom na § 391 ods. 2 CSP, zároveň však poukazuje na právoplatné rozhodnutia súdov, ktorými bola zamietnutá žaloba o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v prípadoch, ak spotrebiteľ nevrátil istinu úveru. Ide napr. o rozsudok Okresného súdu Prešov č.k. 16C/264/2011-98 zo dňa 19.6.2012, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove 14Co/91/2012 zo dňa 10.10.2013 alebo rozsudok č.k. 15C/438/2012 z 19.11.2013 a 16C/13/2011 zo dňa 6.11.2012. Vo všetkých týchto rozhodnutiach bolo uvedené, že ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. nie je možné vykladať tak, že by dôsledkom akéhokoľvek úspešného uplatnenia porušenia práva dodávateľom voči spotrebiteľovi malo byť automatické priznávanie finančného zadosťučinenia. Finančné zadosťučinenie je na mieste ako osobitná kompenzácia nemajetkovej ujmy vzniknutej spotrebiteľovi v konkrétnej situácii, ujma by mala byť nielen tvrdená, ale mala sa ako ujma aj javiť. Iný ako tento výklad by mohol viesť k narušeniu proporcionality konkrétneho právneho vzťahu a v istom zmysle aj k možnému zneužitiu ochrany, ktorej sa slabšej strane záväzkového vzťahu poskytuje.

13. Napriek týmto názorovým posunom, je obtiažne pre súd prvej inštancie voľnou úvahou určiť výšku primeraného finančného zadosťučinenia, ak je presvedčený o nedôvodnosti žaloby, keď žalobca v žalobe ani netvrdil, že mu vôbec nejaká ujma vznikla a na pojednávaní sa na túto otázku pôvodne nevyjadril a až po zrušení pôvodného rozsudku na ďalšom pojednávaní už vypovedal o akejsi psychickej ujme, ktorá mu mala vzniknúť tým, že zamestnávateľ ho upozornil na podanie žiadosti o realizáciu dohody o zrážkach zo mzdy, keď konkrétne uviedol, že mu to bolo nepríjemné. Toto tvrdenie však súd vyhodnotil len ako účelové, čomu nasvedčuje skutočnosť, že žalobca aktuálne podal ako spotrebiteľ až 22 žalôb voči rôznym subjektom, z toho 4 žaloby o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy a 11 žalôb o primerané finančné zadosťučinenie. Ťažko mu preto možno uveriť, že mu bolo nepríjemné uplatňovanie dohody o zrážkach zo mzdy, keď pri jeho veľkej úverovej zaťaženosti už v mnohých prípadoch táto dohoda o zrážkach zo mzdy voči nemu uplatnená bola.

14. Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia súd musí vychádzať z konkrétnych skutkových okolností, prihliadať na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania žalovaného, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu. Súd sa pritom stotožňuje s názorom vysloveným v uznesení Krajského súdu v Prešove 17Co/17/2018 zo dňa 10.4.2018, ktorý uviedol, že inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu.

15. V tomto konkrétnom prípade súd vychádzal zo skutočnosti, že obe strany uzavreli samostatnú dohodu o zrážkach zo mzdy ako legitímny zabezpečovací právny inštitút, ktorý má stále opodstatnenie v právnom poriadku Slovenskej republiky a to aj pri spotrebiteľských zmluvách s obmedzeniami vyplývajúcimi z § 5a ods. 1 zákona č. 250/2007 Z.z., ktoré je účinné od 1.5.2014. Podľa textu dohody boli dodržané podmienky v zmysle citovaného ustanovenia, keďže dohoda obsahuje prehlásenie žalobcu, že bol poučený o následku a možnosti jej odmietnutia. V predchádzajúcom súdnom spore žiadne dokazovanie vykonané nebolo, keďže bol vyhlásený kontumačný rozsudok o zdržanie sa použitia danej dohody a preto nemožno hovoriť o vážnom porušení práva žalobcu ako spotrebiteľa. Pre úplnosť súd dodáva, že táto žaloba súvisí len s konaním 29C/95/2016 (tak bol nárok uplatnený), teda uzavretou dohodou o zrážkach zo mzdy a nie s konaním 20Csp/161/2016, v ktorom bolo konštatované porušenie spotrebiteľského práva žalobcu ohľadom chýbajúcich povinných náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V súvislosti s týmto konaním 20CSp/161/2016 totiž žalobca z tej istej úverovej zmluvy uplatnil nárok o primerané finančné zadosťučinenie vo výške 203 Eur, ktorý mu bol priznaný aj právoplatným rozsudkom č.k. 9Csp/171/2018-20 zo dňa 3.12.2018, ktorý sa stal právoplatným 29.12.2018. Preto nie je možné v tomto spore vychádzať z porušenia zákona č. 129/2010 Z.z., iný výklad by bol v rozpore

so zásadou „ne bis in idem“ a znamenal by, že žalobca pri uplatnení nároku na primerané finančné zadosťučinenie by ho mal dostať za to isté porušenie povinnosti žalovaného ako dodávateľa, čo je neprípustné.

16. Súd zohľadnil aj správanie samotného žalobcu, ktoré vyhodnotil ako neuvážené a ľahkomyseľné, vzhľadom na jeho časté zaťažovanie novými úvermi, keďže aktuálne ma nesplatených 13 úverov a zohľadnil aj to, že daný inštitút nemôže slúžiť neprimeranému finančnému obohacovaniu sa nezodpovedných spotrebiteľov, keďže ako už súd konštatoval, okrem tejto žaloby obdobný nárok, hoci z iných skutkových okolností, uplatnil žalobca aktuálne v 10 ďalších sporoch. Navyše súd nezistil, že by žalobcovi vznikla nejaká ujma súvisiaca s uzavretím spomínanej dohody o zrážkach zo mzdy a súd prihliadal aj na to, že žalobca doposiaľ žalovanému nevrátil ani istinu úveru. Ak by totiž aj bolo pravdivé jeho tvrdenie o splácaní úveru 30 eur splátkami o septembra 2017 znamenalo by to, že doposiaľ zaplatil sumu 540 Eur, hoci bol zaviazaný na zaplatenie zostatku istiny vo výške 688,50 Eur. Po zohľadnení všetkých týchto okolností súd považoval za postačujúce pre naplnenie funkcie satisfakcie pre žalobcu priznanie nároku vo výške 50 Eur a žalobu v prevyšujúcej časti ako nedôvodnú zamietol.

17. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP s použitím § 257 CSP. Rozhodovanie v tomto spore záviselo od úvahy súdu, preto sa vychádza zo záveru, že žalobca bol v spore úspešný. Zároveň však súd vzhľadom na okolnosti prípadu popísané v predchádzajúcej časti rozsudku a na nepoctivé správanie sa samotného žalobcu mal za to, že bolo by nespravodlivé priznať žalobcovi nárok na náhradu trov konania a to aj po zohľadnení tej skutočnosti, že súd mu priznal len 1/10 uplatneného nároku.

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.